

Tidsskriftet
DEN NORSKE LEGEFORENING

Forskning og patologi hånd i hånd

AKTUELT I FORENINGEN

MARIT VALLA

info@legeforeningen.no

Styremedlem i Den norske patologiforening

Nysgjerrighet, personlig engasjement og internasjonalt samarbeid er noe av det som har preget Lars A. Akslens svært rikholdige forskningskarriere.

FORSKNINGSBAUTA: Lars A. Akslen er patolog ved Haukeland universitetssjukehus, professor ved Universitetet i Bergen og leder av Centre for Cancer Biomarkers (CCBIO) i Bergen. Foto: Kim Andreassen, UiB

Akslen er patolog ved Haukeland universitetssjukehus, professor ved Universitetet i Bergen og leder av Centre for Cancer Biomarkers (CCBIO) i Bergen. Han er et enestående eksempel på hvor stor betydning enkeltpersoner kan ha for forskningsaktiviteten ved en avdeling.

– Hvordan ble din vei inn i patologi og forskning til?

– Interessen for patologifaget ble skapt allerede på medisinstudiet. Jeg likte systematikken, at en kunne gå i dybden, og at diagnostikken ga utgangspunkt for senere behandling. Etter studiet og turnus søkte jeg ulike stillinger, og fikk tilbud om jobb både som distriktslege og ved patologiavdelingen i Bergen. Jeg bestemte meg for å prøve patologi, og likte det med en gang.

– Interessen for forskning lå der nok hele tiden, helt fra jeg gikk på videregående og vurderte å studere fysikk. Nysgjerrighet har vært en egenskap jeg har hatt med meg. Etter at jeg bestemte meg for medisin og patologi hadde jeg et ønske om å studere og finne ut av ting. Akkurat det var utgangspunktet mitt for å begynne med forskning, et ønske om å finne ny kunnskap. Jeg har senere sett betydningen av at forskning og diagnostikk går hånd i hånd.

– Forskning kan være så mangt, men i klinisk rettet forskning som er nært knyttet til vårt fag, så er en med på å utvikle og utvide faget. Det har for meg blitt en viktig agenda. Vi må være mer enn produksjonsmedarbeidere, og der har forskningen en viktig rolle.

– *Hvorfor mener du det er viktig å gjøre patologi-relatert forskning?*

– Det er viktig å gjøre forskning som er pasientnær. Jeg er opptatt av anvendelsespotensialet, og jeg har alltid hatt fokus på at diagnostikk og forskning skal knyttes sammen.

– Patologifaget møter flere utfordringer, og hele medisinen har gjennomgått en enorm utvikling, i det jeg vil kalle den molekylære tidsalder. Inntreden av molekylære metoder i diagnostikk og behandling har preget hele min generasjon. Å trekke det inn i patologifaget og bidra til at vårt fag er del av den utviklingen, har vært viktig for meg.

– Jeg har hatt flere stipendiater, både klinikere og patologer, men jeg har alltid hatt fokus på å ha en «kvote» med personer som enten er eller vil bli patologer. Dette har vært mine valg, og min forskningslinje, og jeg har hatt frihet til å velge dette selv. Det å være selvstendig og ha egne tanker om strategi og profil er særdeles viktig. Jeg har tatt styring selv og gjort ting jeg mener har vært riktig. Enkeltpersoners visjoner og ønsker er viktig, og den personlige drivkraften må stimuleres i faglige sammenhenger og i forskning. Faget skapes fortsatt av enkeltindivider.

– *Hvordan kan en skape tid til å gjøre forsknings-, kvalitetssikrings- eller utviklingsprosjekter i en travel hverdag?*

– Dette er et viktig spørsmål. Her har vi to aktører, universitetet og helseforetaket. Skal man bedrive god forskning må man ha tid. Det betyr at det må settes på arbeidsplanene fra sykehusets side. Nå har vi både et generasjonsskifte og et systemskifte på gang. Den nye generasjonen er enda mer opptatt av fast og regulert arbeidstid, samtidig som systemene har blitt mer produksjonsorientert. Dette betyr at for å få til forskning så må det settes av tid til det, men uansett må det personlige engasjementet ligge til grunn.

– Jeg ønsker at de unge skal fatte interesse for forskning og se viktigheten av det for å utvikle faget. Flere bør ta en doktorgrad og noen bør støttes til å danne sin egen forskningsgruppe. Delte stillinger mellom universitet og sykehus kan være et godt virkemiddel. Delte stillinger krever imidlertid disiplin, da forskningstiden kan spises opp av diagnostikk.

– *Har du noen gode råd til patologer og patologspirer som ønsker å begynne å forske?*

– Jeg anbefaler at en knytter seg til personer som driver med forskning i faget, til personer som har motivasjon til å drive med både patologifaget og forskning. En kan også knytte seg opp til forskningsmiljøer utenfor patologifaget.

– Både egen interesse og et godt forskningsmiljø med en god veileder må uansett ligge til grunn. Internasjonal erfaring har vært en ledetråd for meg, og bør ligge til grunn i forskningsutviklingen. Jeg etablerte forskningsgruppen min i 1995 og CCBIO ble stiftet i 2013. Det internasjonale nettverket har vært viktig, spesielt i oppbygningen av CCBIO.

